

ZAPISNIK
sa I. sjednice Tematskih radnih skupina za izradu Plana razvoja
Splitsko-dalmatinske županije 2021.-2027.

Prva sjednica tematskih radnih skupina „Gospodarstvo i tržište rada”, „Infrastruktura” i „Prirodni resursi, zaštita okoliša i prostorno uređenje” je održana 15. prosinca 2021. putem online platforme Microsoft Teams s početkom u 12:30 h.

Uvodnu riječ i pozdravni govor je održala gđa. Marica Babić, zamjenica ravnatelja Javne ustanove RERA S.D. za koordinaciju i razvoj Splitsko-dalmatinske županije.

Gđa. Babić je prvenstveno istaknula da je izrada Plana razvoja zakonska obveza određena Zakonom o regionalnom razvoju RH (NN 147/14, 123/17, 118/18) prema kojem je Splitsko-dalmatinska županija nositelj izrade Plana razvoja, a regionalni koordinator JU RERA S.D. koordinator izrade Plana. Nadalje, gđa. Babić pojašnjava da Zakon o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem RH (NN 123/2017) definira što je to uopće Plan razvoja, dok cijelokupna metodologija izrade je zadana Uredbom o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za JLS I JRS.

Gđa. Babić nastavlja svoje izlaganje ističući da je metodologija izrade Plana razvoja zadana te da nema prostora za značajan manevr. Naime, županijski planovi razvoja su usklađeni sa hijerarhijski nadređenim aktom strateškog planiranja, prvenstveno Nacionalnom razvojnom strategijom Republike Hrvatske do 2030. godine. Prioriteti javnih politika su utvrđeni prema odabranim strateškim ciljevima iz NRS 2030, dok su pokazatelji ishoda odabrani iz zadane Biblioteke pokazatelja.

Tijekom svog izlaganja gđa. Babić navodi da se dogodio značajan metodološki preokret u odnosu na prethodnu metodologiju izrade strateških akata. Jedna od ključnih novina je obveza donošenja provedbenih programa i to na mandatno razdoblje izvršnih tijela jedinica lokalne i regionalne samouprave. Pozitivna promjena se odnosi na praćenja napretka u provedbi mjera i ostvarivanju povezanih pokazatelja rezultata provedbenog programa na način da nositelji izrade izvještavaju izvršno tijelo najmanje dva puta godišnje.

Prezentacija se nastavila u vidu tematskog određenja Plana razvoja pojašnjavajući vezu s glavnim ciljevima kohezijske politike EU-a (Pametnija, Povezanija, Zelenija EU, EU sa istaknutom socijalnom komponentom te Europa bliža građanima).

Sljedeća stavka koja je prezentirana je obveza poštivanja partnerskoga pristupa koji treba obuhvatiti glavne dionike javnog i privatnog sektora te akademske i znanstvene zajednice, kao i organizacije civilnoga društva te zainteresiranu javnosti. U svrhu pojednostavljivanja i ubrzavanja procesa izrade plana razvoja, moguće je da se za obavljanje poslova radnih skupina zadužuje postojeće partnersko vijeće Županije, no tu mogućnost JU RERA S.D. nije iskoristila već su ostavljene postojeće radne skupine zbog postizanja veće participacije ključnih dionika i veće transparentnosti postupka izrade Plana razvoja. JU RERA S.D. je uključila predstavnike 80ak institucija sa područja županije s ciljem da što veći broj ključnih dionika sudjeluje u izradi dokumenta.

Za kraj svoga izlaganja gđa. Babić navodi da su u ovom trenutku izrađene SWOT analize po tematskim radnim skupinama te da će ih dostaviti svim članovima tematskih radnih skupina i članovima Partnerskog vijeća na komentiranje s ciljem uključivanja svih relevantnih i stručnih dionika sa područja Splitsko-dalmatinske županije u proces izrade Plana razvoja. Gđa. Babić zaključuje da su strateški okvir i SWOT analiza podložni izmjenama sukladno prihvaćanju dostavljenih prijedloga i komentara.

Nakon izlaganja gđa. Babić prepušta riječ gosp. Ivanu Samardžiji, zaduženog za prezentaciju strateškog okvira. Gosp. Samardžija uvodno ističe da se prijedlog strateškog okvira naslanja na Nacionalnu razvojnu strategiju 2030 posebno naglašavajući relevantnost industrijske tranzicije te horizontalnih tema novog programskog razdoblja: zelena tranzicija i digitalna transformacija.

Nadalje, navodi da će Plan razvoja ići na e-savjetovanje s ciljem uključivanja svih zainteresiranih građana, organizacija civilnog društva, poduzetnika koji svojim komentarima i prijedlozima mogu sudjelovati i doprinijeti u postupku izrade Plana razvoja.

Gosp. Samardžija ističe da je metodologija raspisa strateškog okvira strogog zadana na način da se prioritet javne politike dijeli na maksimalno sedam posebnih ciljeva koji se pak dijele na maksimalno sedam mjera naglašavajući da se uspješnost mjerjenja provedbe ciljeva mjeri pomoću pokazatelja ishoda (odabir iz biblioteke pokazatelja). U sljedećem dijelu svoga izlaganja iznosi prijedlog strateškog okvira Splitsko-dalmatinske županije sukladno definiranim prioritetima javnih politika, posebnim ciljevima i mjerama:

PRIORITET 1. KONKURENTNO I OTPORNO GOSPODARSTVO

PC 1.1. Stvaranje konkurentnog, održivog i uključivog gospodarstva temeljenog na znanju je posebni cilj koji se oslanja na Plan industrijske tranzicije Jadranske hrvatske, u okviru koje su određeni prioritetni sektori: sektori zelenog i plavog rasta, sektor zdravlja, uslužni sektor visoke dodatne vrijednosti i pametna industrija. Kao flagship projekti unutar ovog posebnog cilja naglasili su se projekti regionalnih centara kompetencije Turističko-ugostiteljske i Obrtno-tehničke škole koje nadilaze sam okvir dobrog srednjoškolskog obrazovanja posebice jer provode programe cjeloživotnog obrazovanja kojemu se daje na značaju u novoj finansijskoj perspektivi. Gosp. Samardžija pojašnjava da je u perspektivi potpis tzv. Manifesta kojim se stvara lanac vrijednosti po pojedinoj prioritetnoj niši na način da se osigurava uvjet za povlačenje bespovratnih sredstava. Potpisnici Manifesta su poduzetnici, znanstvene institucije, istraživačke organizacije te javnopravna tijela.

PC 1.2. Jačanje malog i srednjeg poduzetništva i poduzetničkog okruženja sadrži primjer mjera tradicionalno vezanih za županijski proračun te Upravni odjel za gospodarstvo, EU fondove i poljoprivredu. Ovaj cilj putem pripadajućih mjera obuhvaća poboljšanja pristupa finansijskim sredstvima MPS-ova, stvaranje uvjeta za očuvanje tradicijskih obrta, daljnji razvoj postojećih poduzetničkih zona te stvaranje povoljne klime za ulaganja, jačanje kapaciteta poduzetničkih potpornih institucija, uz razvoj novih usluga i infrastrukture, poticanje izvoznih aktivnosti malih i srednjih poduzetnika. Poseban naglasak se stavlja na PC1.2M6: Promicanje važnosti i uloge društvenog poduzetništva u održivom gospodarstvu u okviru koje će se u novoj finansijskoj perspektivi poticati razvoj društvenog poduzetništva (primjer DES).

PC 1.3. Razvoj teritorijalno ravnomjerno raspoređenog, cjelogodišnjeg, diversificiranog, održivog i inovativnog turizma uključuje mjere unaprjeđenja sustava destinacijskog razvoja i upravljanja destinacijama, razvoj turističke i posjetiteljske infrastrukture, turističku valorizaciju kulturne i

prirodne baštine te unaprjeđenje sustava destinacijskog razvoja i upravljanja destinacijama. Također, pripadajuća mjera PC1.3.M3: Razvoj i poticanje ulaganja u unaprjeđenje kvalitete, kvantitete, prepoznatljivosti i sigurnosti turističkih proizvoda, usluga, sadržaja te poticanje razvoja specifičnih oblika turizma i mjera PC1.3.M4: Razvoj vještina, znanja i kompetencija potrebnih u turističkom privređivanju i kontinuirana prilagodba promjenama na tržištu rada se, među ostalim, nadovezuju i na Plan industrijske tranzicije Jadranske Hrvatske u dijelu koji implicira razvoj visoko rastućih i održivih sektora poput farmaceutskog, zdravstvenog i wellness turizma, s ciljem dodatne podrške cjelokupnom regionalnom gospodarstvu.

PC 1.4. Razvoj održive i pametne poljoprivrede Splitsko – dalmatinske županije se u sferi zdrave hrane, među ostalim, nadovezuje i na Industrijsku tranziciju Jadranske Hrvatske te obuhvaća mjere poticanje zelenog poduzetništva ekološke i/ili autohtone poljoprivrede i poljoprivrednih proizvoda, razvoj infrastrukture, suprastrukture i programa potrebnih za razvoj konkurentne i otporne poljoprivrede te podršku pri primjeni modernih poljoprivrednih tehnologija i poboljšanju tržišnih mehanizama za prodaju poljoprivredno-prehrambenih proizvoda. U okviru predmetnog posebnog cilja gosp. Samardžija navodi da županija planira izdvojiti značajna sredstva, posebice po pitanju razvoja sustava navodnjavanja, veleprodajnih tržnica i logističkih centara. Također, ističe uspješni start-up e-Agrar, proizšao iz ICT Županije koji predstavlja sustav za praćenje stanja biljaka i vremenskih uvjeta na poljoprivrednim poljima te zaključuje da će se finansijski nastaviti poticati razvoj start-upova.

PC 1.5. Razvoj sektora ribarstva i marikulture se oslanja na pojam održivog ribljeg fonda te obuhvaća mjere razvoja infrastrukture i suprastrukture za potrebe sektora ribarstva i marikulture te podršku poboljšanju tržišnih mehanizama za prodaju proizvoda ribarstva i marikulture.

PRIORITET 2. OBRAZOVANJE KAO TEMELJNI STUP RAZVOJA DRUŠTVA

PC 2.1. Stvaranje uvjeta za razvoj tržišta rada i povećanje zapošljivosti putem pripadajućih mjeriće unaprijediti lokalno tržište rada, uskladiti obrazovne programe s potrebama društva i gospodarstva te što više integrirati teško zapošljive skupine u tržište rada.

PC 2.2. Stvaranje suvremenog obrazovnog sustava u okviru odgovarajućih mjeri stavlja fokus na unapređenje kvalitete sustava odgoja i obrazovanja, poticanje cjeloživotnog učenja usklađenog s potrebama društva i gospodarstva te poticanje razvoja visokog školstva kroz snažnu podršku Sveučilištu u Splitu. Gosp. Samardžija u okviru ovog posebnog cilja posebno ističe cjeloživotno obrazovanje, centre izvrsnosti, RCK ove te diversifikaciju studijskih programa na regionalnoj bazi.

PRIORITET 3. ZELENA I RESURSNO UČINKOVITA ŽUPANIJA ODRŽIVE INFRASTRUKTURE

PC 3.1. Zaštita okoliša i prirode te stvaranje otpornosti na klimatske promjene i prirodne katastrofe obuhvaća zaštitu, vrednovanje i očuvanje prirodnih resursa, prilagodbu na klimatske promjene te održivo gospodarenje otpadom. Gosp. Samardžija ističe da u okviru ovih mjeri SDŽ je postavila dobre temelje u okviru provedbe prekograničnih projekta Firespill i Stream čije aktivnosti su usmjereni jačanje kapaciteta vatrogasnih postrojbi i općenito povećanje kapaciteta organizacija hitnih službi u svrhu poboljšane učinkovitosti kod rješavanja prirodnih katastrofa i katastrofa uzrokovanih ljudskim djelovanjem. Navodi i provedbu strateškog projekta Adiaclim čije su aktivnosti usmjereni na prilagodbu klimatskim promjene. Posljednja mjeri ovog cilja Unaprjeđenje sustava cjelovitog i održivog gospodarenja otpadom te gosp. Samardžija ističe da je izgradnja i

uspostava sustava centra za gospodarenje otpadom "Lećevica" obavezan strateški projekt u okviru Plana razvoja.

PC 3.2. Održivi razvoj infrastrukturnih sustava će u okviru pripadajućih mjera staviti naglasak na podizanje kvalitete, održivosti i učinkovitosti komunalnog, energetskog i komunikacijskih sustava. Također, ovaj cilj uključuje razvoj i unaprjeđenje sustava odvodnje i pročišćavanja otpadnih voda te cijelokupni razvoj i povećanje učinkovitosti vodoopskrbnog sustava.

PC 3.3. Energetska tranzicija županije uključuje povećanje energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije u sektoru industrije, sektoru prometa, sektoru opće potrošnje te javne infrastrukture. Navodi se primjer dobre prakse u okviru mjere PC3.3.M6: Donošenje novih i implementacija postojećih Tranzicijskih planova prema čistoj energiji otoka Splitsko – dalmatinske županije navodeći primjer otoka Brača i Hvara koji su donijeli tranzicijske planove prema čistoj energiji kao pilot područja i nastojanje da se kroz realizaciju ove mjere potaknu i drugi otoci na donošenje i implementaciju ovih strateških dokumenata.

PC 3.4. Održiva mobilnost pretpostavlja unaprjeđenje sustava javnoga prijevoza i poboljšanje prometne povezanosti, poboljšanje kvalitete kolnog, pješačkog i prometa u mirovanju te cestovne mreže, unaprjeđenje sustava za upravljanje i nadzor prometom, promoviranje i razvoj biciklističkog prometa te stvaranje preduvjeta za razvoj multi modalnog prijevoza.

PC 3.5. Razvoj općeg prometnog sustava stavlja naglasak na razvoj zračnog, željezničkog i pomorskog prometa i infrastrukture.

PRIORITET 4. ZDRAV, AKTIVAN I KVALITETAN ŽIVOT STANOVNika SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE

U okviru PC 4.1. Povećana i uravnotežena kvaliteta života stanovništva Splitsko-dalmatinske županije naglasak se stavlja na mjeru PC4.1.M1: Poboljšan i teritorijalno uravnotežen sustav zdravstva na području Splitsko – dalmatinske županije i stvaranje uvjeta za pružanje visoko kvalitetnih zdravstvenih usluga koja adresira probleme utvrđene analizom stanja kao što su neujednačena dostupnost zdravstvene zaštite na području cijele SDŽ i nedostatak polikliničko specijalističke službe izvan KBC Split što rezultira velikim pritiskom na KBC. Naglašen je i problem manjka medicinskog osoblja kao i nužnost razvoja visoko kvalitetnih zdravstvenih usluga. U sklopu elaboriranja mjere PC4.1.M2: Poboljšan i teritorijalno uravnotežen sustav socijalne skrbi na području Splitsko – dalmatinske županije s naglaskom na podršku programima deinstitucionalizacije ističe se da je u prošlom višegodišnjem finansijskom okviru EU veliki naglasak bio stavljen na prijelaz s institucionalnih usluga na usluge podrške za života u zajednici te da će se takav smjer razvoja nastaviti i kroz novu finansijsku perspektivu pri čemu razvoj procesa deinsitucionalizacije kroz ovu mjeru ne isključuje razvoj potrebnih projekata i aktivnosti institucionalizacije. Posebni cilj 4.1. obuhvaća i mjeru poboljšanja kvalitete i dostupnosti društvenih i kulturnih sadržaja i povezane infrastrukture, poticanje demografske obnove, dok su sport i sportske aktivnosti obuhvaćene mjerom PC4.1.M4: Stvaranje uvjeta za razvoj i promicanje kulture sporta, rekreacije te aktivnog i zdravog života.

Poseban cilj PC 4.2. Dobro upravljanje obuhvaća jačanje ljudskih kapaciteta u javnom sektorу, poticanje partnerstva i potpore održivom razvoju organizacija civilnog društva (OCD) , kao i unaprjeđenje unutar županijske, među županijske, prekogranične i međunarodne suradnje. Ovaj cilj naglasak stavlja i na unaprjeđenje sustava strateškog planiranja i upravljanja prostorom te unaprjeđenje kapaciteta za integrirano upravljanje obalnim područjem.

Nakon prezentacije svih posebnih ciljeva i mjera unutar prijedloga strateškog okvira Plana razvoja, navodi da su horizontalne teme protkane kroz cijeli dokument, a to su zelena tranzicija, digitalna transformacija te ravnomjeran razvoj županije. Ravnomjeran razvoj županije pronalazi uporište u NRS 2030 u okviru Strateškog cilja 12. Razvoj potpomognutih područja i područja s razvojnim posebnostima i Strateškog cilja 13. Jačanje regionalne konkurentnosti.

Za kraj izlaganja, gosp. Samardžija pojašnjava da je sjednici prisutna i predstavnica Eupolis Grupe d.o.o. koje provodi ex-ante evaluaciju Plana razvoja. Uloga ex-ante evaluatora je izvršenje vrednovanja u tijeku izrade Plana razvoja te pružanje savjetodavne usluge s ciljem uočavanje te sprječavanja potencijalnih pogreški. Ex-ante evaluacija će se izvršiti u tri faze, a prvo izvješće će obuhvatiti analizu stanja, SWOT analizu te strateški okvir čija se isporuka očekuje do kraja godine.

Posljednja stavka sjednice je uključila određene komentare, otvorena pitanja te konstruktivnu raspravu od strane članova tematskih skupina „Gospodarstvo i tržište rada”, „Infrastruktura” i „Prirodni resursi, zaštita okoliša i prostorno uređenje”.

Prvo pitanje je postavio gosp. Zoran Botić, Zavod za prostorno uređenje, ističući da se kod planiranja infrastrukturnih mjera treba prvenstveno analizirati Prostorni plan Splitsko-dalmatinske županije. Također, navodi da je izlaganje obuhvatilo intenzivnije teoretski dio te da bi volio da se Plan razvoja više osvrne na konkretnе projekte. Sukladno navedenom Gosp. Botić zaključuje da će se prvenstveno realizirati i financirati projekti koji su usklađeni sa Prostornim planom. Gđa. Babić se zahvaljuje na dostavljenom komentaru ističući da je dostavljeni prijedlog veoma produktivan te da će se svakako voditi Prostornim planom pri uključivanju određenih strateških projekata u Plan razvoja. Također, pojašnjava da je obveza koordinatora izrade detaljno raspisivanje svake mjere koje će obuhvatiti konkretnе projekte na području naše županije. Nadalje, gosp. Botić također traži pojašnjenje referirajući se na pojam energetske nezavisnosti otoka naglašavajući da nije razvidno što se točno pod tim misli jer smatra da otoci moraju biti dio povezane prometne i energetske infrastrukture te predlaže preformuliranje mjere na način da se naglasi povezanost umjesto neovisnost. Gosp. Samardžija iznosi da se predmetni pojam nadovezuje na Planove tranzicije prema čistoj energiji otoka Brača i Hvara te da ćemo mu iste odaslati putem elektronske pošte na uvid. Zaključuje da je komentar gosp. Botića relevantan te da ćemo dodatno prodiskutirati predmetno pitanje putem emaila s ciljem raspisa i preformuliranja naziva mjere.

Sljedeći komentar je iznijela gđa. Ivana Krstulović-Baković, udruga Sunce, vezan uz metodologiju rada tematskih radnih skupina zanimajući je što se od članova očekuje te u kojim rokovima. Također, ističe da ne vidi smisao da se troše ljudski resursi za sva tematska poglavљa Plana razvoja. Gđa. Babić pojašnjava da će se odaslati SWOT analize po tematskim područjima svim članovima tematskih radnih skupina na komentiranje s ciljem uključivanja svih relevantnih i stručnih dionika sa područja Splitsko-dalmatinske županije u proces izrade Plana razvoja.

Treći upit je postavio gosp. Nino Vela, Županijska uprava za ceste (ŽUC), prvenstveno ističući da je suglasan sa svime što je tijekom sjednice prezentirano, no referirao se na posebni cilj PC 3.4. Održiva mobilnost navodeći primjer da Županijska uprava za ceste trenutno provodi značajan projekt – izgradnja ceste Pučišća – Povlja na Braču (master projekt „Jedan Brač“), financiran putem Kohezijskog fonda 2014-2020 (85%) odnosno dijelom iz državnog proračuna (15%) te da ŽUC planira realizirati još 10ak sličnih projekata na otocima te u priobalju. Sukladno navedenom, gosp. Botić postavlja pitanje mogu li se formirati određena mjerila i smjernice za ujednačeni razvoj ističući da, osim luka i otoka, u zaobalju imamo značajne lokacije za povezivanje u vidu zaštite okoliša,

parkova prirode i sl.? Gđa. Babić pojašnjava da trenutno radimo na definiranju strateškog okvira i potencijalnim izmjenama te da ćemo se u okviru budućih sjednica tematskih radnih skupina dogovorati kako ćemo razvijati predmetne projekte. Gosp. Samardžija se uključio u raspravu navodeći da je svjestan da gosp. Velu više zanima projektna priča te ističe da će Plan razvoja posebno obraditi problematiku otoka sa pripadajućim projektima, kao i potpomognuta područja te brdsko-planinskih područja na području naše županije. Gđa. Babić zaključuje raspravu navodeći da je JU RERA S.D. obuhvatila u svoju bazu projekte Županijske uprave za ceste te da ćemo kontaktirati ŽUC za slučaj da nedostaje neki od projekata.

Nadalje, rasprava se nastavila komentarom gđe. Maje Zelić, Poduzetnički inkubator Klis, koja je prvo istaknula da se nada da će se sljedeća sjednica održati uživo za koju vjeruje da će omogućiti konstruktivniju raspravu među članovima tematskih radnih skupina. Gđa. Zelić ističe da mnogi JLS-ovi izrađuju svoje Planove razvoja iako nisu obvezni te da je općina Klis trenutno u izradi provedbenog programa navodeći da je veoma važno da budemo svi u koheziji, a ne u koliziji. Također, pojašnjava da SPUR nije agilna baza podataka te da trenutno nemamo svježe informacije. Mišljenja je da bi koordinator izrade Plana razvoja trebao kontaktirati sve JLS-ove, ustanove te općeno institucije s ciljem dobivanja ažurnih podataka te s ciljem usklađenosti Plana razvoja sa JLS-ovim na način da ne dođe do potencijalnih preklapanja. Gđa. Babić navodi da su predstavnici JLS-ova zastupljeni kroz Partnersko vijeće Splitsko-dalmatinske županije koji su pravovremeno informirani o svim koracima izrade Plana razvoja. Također pojašnjava da potrebne podatke tražimo od JLS-ova te od javnopravnih tijela (tko se može i želi uključiti), no da od gospodarskih subjekata te organizacija civilnog društva nemamo pravo tražiti iste. Zaključuje da provedbeni programi definiraju mjere te finansijske iznose po pojedinoj mjeri/aktivnosti te da neće doći do razilaženja i preklapanja u odnosu na JLS-ove.

Peti upit je postavljen gosp. Renato Jerončić, Hrvatski zavod za zapošljavanje – Regionalni ured Split, referirajući se na značaj pojedine mjerne pitajući koordinatore izrade imaju li navedene mjerne strateškog okvira piramidalnu strukturu ili su sve jednakovarne? Gđa. Babić pojašnjava da su sve mjerne jednakovarne te imaju linearnu strukturu.

Sjednica je završila komentarom gđe. Ivane Krstulović-Baković nadovezujući se na mjeru PC4.2.M2: Poticanje partnerstva i potpore održivom razvoju organizacija civilnog društva (OCD) pri kojoj je iznijela mišljenje da pri čitanju mjerne nije dovoljno jasno na što se točno misli te što točno podupiremo. Prijedlog gđe. Ivane se prihvata da se naziv mjerne izmjeni na sljedeći način: *PC4.2.M2. Poticanje partnerstva i potpore organizacijama civilnog društva (OCD) koje se bave pitanjima održivog razvoja.*

Gđa. Babić zaključuje sjednicu vjerujući da će se sljedeća sjednica održati uživo tijekom veljače 2022. godine.

Sjednica je završila u 14:00 h.

Zapisnik izradila

Marijana Čular

Marijana Čular